

Evangelielezing: Matteüs 4,1-11

1^e Zondag Veertigdagentijd Wageningen en Veenendaal 2011

Beste parochianen, beste vrienden,

1) Heeft iemand van u ooit bij scouting gezeten? Zelf ben ik een jaartje welp geweest, en een aantal jaren verkenner. Vooral de jaarlijkse zomerkampen vond ik echt een belevenis. Het was een week vol verhalen, avonturen, ontzettend veel kattenkwaad, maar vooral pittige uitdagingen: bijvoorbeeld het sjorren van een grote, houten toren, het doorwaden van een wilde rivier, het beklimmen van steile heuvels en...de hike: een lange speur- en trektocht van de vroege, vochtige ochtend, door de snikhete, stoffige middag, tot diep in de stille nacht.

2) Voor deze hike werden we helemaal aan onszelf overgelaten, er was geen leiding bij, en het voelde ook alsof wij even van de gewone wereld waren afgescheiden. We moesten ons daarom goed voorbereiden: stevige schoenen, touw, kompas en een zakmes om de obstakels onderweg te omzeilen, en natuurlijk voldoende voedsel en water.

Deze hike vormde het hart van het zomerkamp. Het was niet alleen een test van onze vaardigheden als scout, ook een test van ons karakter. Geen moment van die lange dag was hetzelfde. In de ochtend waren we perfect voorbereid en geconcentreerd, scherp en gemotiveerd, en met ferme tred trokken we de wildernis in. Maar na een aantal uren begonnen we moe te worden, en de zon begon feller en heter te schijnen. Dit waren de lange, moeilijke uren, want de rugzak sneed in je hals, zand en zweet mengden zich en schuurden over je hele lijf, we kregen honger en bleken natuurlijk te weinig brood en water bij ons te hebben. Tijdens dit deel van de hike raakten we af en toe geïrriteerd, liepen we vaak verkeerd, en zagen we het soms even niet meer zitten.

Maar we hielden het vol. Een paar uur later, toen de nacht viel en de sterren begonnen te fonkelen, ontstonden plots onderling diepe gesprekken en mijmeringen, of je droomde zelf wat weg met je gedachten. Het einde van de hike was altijd aangenaam, de moeheid was plots weg, je was rustig en had plezier. Een mooie herinnering die ik heb is dat de groep aan het einde van de hike, op zo'n zomernacht, verrast werd door honderden vallende sterren, er kwam echt geen eind aan. We gingen er rustig voor op een zacht grasveldje liggen, en voortdurend zagen we lichtstralen in de hemel van brandend gruis uit de ruimte. Een prachtig en onverwacht einde van een lange, zware tocht.

3) Het is vandaag de eerste zondag van de 40 dagentijd, we staan aan de rand van de woestijn. Net als bij een hike kunnen we niet zomaar gaan lopen, we moeten ons goed voorbereiden. Ieder van ons neemt bagage mee. Wat is ons vertrekpunt en wat is ons doel? Waar komen we vandaan, en waar gaan we naartoe? Tijdens de Aswoensdagviering hebben we de gelaagdheid van ons startpunt ontdekt: de menselijke geschiedenis en de mens zelf worden gelijktijdig door zowel zondigheid als genade getekend. De as waar we mee bekruid werden is een teken van de dood, maar ook een teken van dorre aarde, die door de as opnieuw vruchtbaar wordt.

De 40-dagentijd is daarom symbool voor de menselijke reis van de gebrokenheid en tijdelijkheid van de wereld, naar de heelheid en eeuwigheid van de hemel. Dat is geen sprookje, dat is ons geloof, onze oprechte verwachting. De 40-dagentijd is meer dan een krachtig symbool, en meer dan een mooi verhaal, het is ook een concrete uitnodiging aan ons om nu al daadwerkelijk naar deze hoopvolle verwachting te leven en te handelen.

De komende 40 dagen helpen ons om hier gestalte aan te geven: om ons opnieuw te leren richten op de Heer, opnieuw te laten inspireren door de Geest, opnieuw onzelf dieper te leren verstaan. Want dit laatste gebeurt in een woestijn: we kunnen daar niet

meer terugvallen op de illusies en waanbeelden van onszelf en de wereld die we opgetrokken hebben, we kunnen ons nergens meer verschuilen, niemand bevestigt ons, niemand spreekt ons tegen, alles is open en bloot, kwetsbaar, alles is zichtbaar onder de heldere sterrenhemel. We zijn daar ten diepste op onszelf aangewezen, we worden ons zo bewust van elke kronkel in ons hoofd, elke kloep van ons hart. Hoe fijn ook de roerselen van onze ziel, wij worden ze gewaar.

4) Durven wij deze confrontatie aan, durven wij onszelf zo intiem onder ogen te komen, daartoe de woestijn in te trekken, 40 dagen lang, in navolging van onze Heer Jezus? Want deze lange tocht door de woestijn, deze spirituele hike, zal niet altijd eenvoudig zijn, dat blijkt ook uit de ervaringen van Jezus zelf. Momenten van diepe twijfel, diepe verleiding, diepe onzekerheid, ze zijn ook de Mensenzoon niet vreemd. Toen niet, en later niet in Zijn leven. Weliswaar richt Hij zich met kracht op tegen de duivel, maar deze greep niet voor niets nu zijn kans: hij zag de moeite die het Jezus kostte om veertig dagen in gebed en vasten in de woestijn te verblijven.

De duivel probeert Jezus eerst te verleiden door Hem in Zijn menselijke zwakte aan te spreken, Zijn honger en dorst: maak van de stenen brood, en voedt jezelf tot je helemaal verzadigd bent. Vervolgens probeert de duivel Hem in Zijn goddelijke kracht te verleiden: je bent speciaal, je bent groter dan de engelen, spring van de tempel en de Almachtige God zal jou redden, de engelen zullen jou opvangen. Jezus volhardt echter. Waar deze verleidingen nog slim en subtiel zijn, uiteindelijk overspeelt de duivel overduidelijk zijn hand, en verraadt waar het hem werkelijk om te doen is: hij biedt Jezus macht en rijkdom aan, alle koninkrijken van de wereld, mits Jezus bereid is voor hem te knielen. Elke verleiding heeft tot doel om Jezus Zich te doen afwenden van God. In het spel om Jezus' ziel en ons heil, eindigt de duivel in grote bluf, maar Jezus speelt Hem van tafel. De duivel keert om, gaat en laat Hem met rust.

5) Beste mensen, hoe geeft u invulling aan deze veertig dagen?

Misschien wordt u gedreven door geloof, wilt u zich bijzonder verdiepen in Jezus' laatste dagen in Zijn lijdens- en heilsverhaal. Een periode waarin u door het aannemen van een *andere* levenshouding - door momenten van vasten, soberheid, goede werken, bezinning en gebed - uitziet naar en getuigt van een *andere* wereld die u verwacht.

Misschien wordt u juist gedreven door twijfel, gaat u de komende tijd wat onzeker op zoek naar een moment van inspiratie en geloof. Wellicht luidt uw vraag: "Waar doe ik het eigenlijk voor?" Hoopt u op een onverwacht antwoord.

Wat uw houding ook zal zijn, zowel in de kwetsbaarheid van de twijfel, als in de kracht van het geloof, kan ik u slechts één simpele raad geven: houdt vol. Als u meent dat u het niet meer gaat vinden, trek verder. Als u meent dat u er al bent, trekt verder. Want Gods heil zal voor állen verrassend zijn. Gods vrede is onvoorstelbaar meer dan wij in onze diepste twijfel en ons diepste geloof kunnen voorstellen.

Maar de belofte heeft al geklonken bij monde van Hem die ons als eerste is voorgegaan door de woestijn: het einde van de lange weg zal aangenaam zijn. Ooit zullen we ons allemaal rustig neerleggen op dat zachte grasveldje onder Gods sterrenhemel, en nooit meer hoeven verder trekken. Amen.